

Nr 207.

Av herr Paulsen, om höjning av anslaget för bidrag till Sveriges utsädesförening.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln bl. a. föreslagit riksdagen att såsom bidrag till Sveriges utsädesförening för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av kronor 295 000.

I det sålunda föreslagna anslagsbeloppet ingår bl. a. medel för dyrtidstillägg åt föreningens ordinarie tjänstemän, beräknat efter 25 % av lönen. Såsom av propositionen framgår, hade utsädesföreningen i sin underdåniga framställning om statsbidrag för nämnda budgetår anhållit om medel för dyrtidstillägg med 30 % av lönen. Denna beräkning och anhållan tillstyrktes av lantbruksstyrelsen i dess yttrande över föreningens ansökan om statsanslag. Däremot avstyrkte statskontoret på angivna skäl den ifrågasatta höjningen av dyrtidstillägget, och föredragande departementschefen ansåg sig icke heller kunna förorda ökning av detsamma.

Av de i utsädesföreningens ansökan lämnade uppgifterna angående ifrågavarande dyrtidstillägg framgår bl. a., att föreningen redan hösten 1940 i sin då ingivna ansökan om statsanslag för budgetåret 1941/42 anhöll om medel för en ökning av dyrtidstillägget till 30 %. Lantbruksstyrelsen tillstyrkte den föreslagna höjningen, dock med den begränsningen att dyrtidstillägg ej skulle utgå på den del av lönen, som översteg 700 kronor pr månad. Statskontoret förklarade sig icke vilja motsätta sig en höjning till 25 %, och departementschefen anslöt sig till statskontorets uppfattning. I 1941 års statsverksproposition beräknades också medel för 25 % dyrtidstillägg för budgetåret 1941/1942, och riksdagen beviljade härför beräknat belopp. På tilläggsstat för budgetåret 1940/1941 beviljade också riksdagen erforderliga medel för en höjning av dyrtidstillägget från 20 till 25 % av lönen.

Då utsädesföreningen hösten 1940 först anhöll om medel för en ökning av tjänstemännens dyrtidstillägg till 30 %, var indextalet för levnadskostnaderna (i jämförelse med 1914) 193 (1/7 1940). Från år 1938, då föreningens tjänstemän erhöilo ett dyrtidstillägg av 15 %, hade levnadskostnaderna vid detta tillfälle, enligt samma jämförelse, ökats med 27 enheter (från 166 till 193). Hösten 1941, då föreningen förnyade sin ansökan om medel för ökning av dyrtidstillägget, hade indextalet stigit till 219 (1/4 och

1/7 1941). Nu ha, som bekant, levnadskostnaderna ytterligare stegrats, så att desamma — i jämförelse med 1914 — den 31 december 1941 beräknades till 227.

Av dessa uppgifter framgår, att levnadskostnaderna från år 1938 till 1 juli 1941 stigit med 53 enheter och till årsskiftet 1941—1942 med 61 enheter. Enligt vanlig beräkning — med en höjning av det procentuella dyrtidstillägget motsvarande hälften av levnadskostnadernas stegring — skulle detta motivera en höjning från 1938 med 30 %, d. v. s. från 15 till 45 %. Den enligt samma grunder beräknade höjningen från juli 1941 till januari 1942 skulle utgöra 17 %, sålunda en höjning från 25 till 42 %.

Med hänsyn till den starka höjning av levnadskostnaderna, varom de nu anförda siffrorna vittna, synes den av utsädesföreningen i dess ansökan föreslagna ökningen av dyrtidstillägget till föreningens tjänstemän vara synnerligen väl motiverad. En begränsning av dyrtidstillägget till 25 % skulle ställa dessa tjänstemän i en mycket oförmånlig ställning i förhållande till såväl statens tjänstemän som det stora flertalet befattningshavare i enskild tjänst. Starka skäl synas mig därför tala för, att riksdagen beviljar de ytterligare medel, utöver i statsverkspropositionen upptaget belopp, som äro behöfliga för att dyrtidstillägget till ifrågavarande tjänstemän skall kunna utgå med 30 %. Det av statskontoret anförda skälet mot en höjning synes mig icke böra vara avgörande, så mycket mera som någon jämförelse mellan grundlönerna till föreningens tjänstemän, vilka senast reglerades 1929, och arvodena till av statskontoret nämnda befattningshavare icke förebragts.

Med stöd av det anförda tillåter jag mig sålunda hemställa,

att riksdagen måtte för möjliggörande av en ökning av dyrtidstillägget åt föreningens ordinarie tjänstemän för budgetåret 1942/43, utöver i statsverkspropositionen upptagen summa, 295 000 kronor, såsom bidrag till Sveriges utsädesförening anvisa ett belopp av 6 800 kronor, eller sålunda tillhopa kronor 301 800.

Stockholm den 24 januari 1942.

Anders Paulsen.